

Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка

МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ В ДОЛОНЯХ ВЧИТЕЛЯ

(Педагогічні династії Сумщини)

До 100-річчя
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

Суми – 2024

УДК 378.4(477.52)(092)

M12

M12 Майбутнє України в долонях вчителя. (Педагогічні династії Сумщини) – Суми : Вид-во Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, 2024. – 36 с.

Книга висвітлює історію педагогічних династій, які зробили вагомий внесок у формування освітньої системи, розвиток духовності та культури українського суспільства, стали прикладом самовідданості, професіоналізму та любові до своєї справи. Це люди, чиї професійні здобутки стали основою для розвитку педагогічних традицій регіону. Особливу увагу приділено зв'язку поколінь та спадкоємності професійної майстерності, що є прикладом відданості педагогічній праці.

Цей літературно-історичний проєкт підкреслює значущу роль вчителя як ключової постаті у формуванні майбутнього України, що є особливо актуальним для місії Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у підготовці нових поколінь освітян.

УДК 378.4(477.52)(092)

© СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024

ВСТУП

Серед тисяч професій є така, що передує всім іншим, – це професія вчителя. Ким би не працювала людина, який би фах не обрала, спочатку її мав хтось навчити, тобто передати як загальні, так і спеціальні знання. Педагогічний фах завжди буде актуальним, бо жодні сучасні технології не здатні замінити особистість вчителя.

До справжніх наставників діти звертаються не тільки за наукою, а й за порадою щодо складних життєвих ситуацій, за підтримкою й розрадою. Часто буває, що любов і повага до вчителя, його вміння зацікавити предметом визначає подальший професійний шлях вихованця. Кожен із нас може пригадати улюбленого педагога, який справив незабутнє враження, поділився не тільки своїми знаннями, але й допоміг сформувати світогляд, визначитися з моральними принципами та духовними цінностями.

Підготовкою тих, кому випала надважлива місія – виховувати й навчати – протягом ста років і займається Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка. Одним із головних здобутків педагогічного вишу є підготовка висококваліфікованих вчителів, які були б настільки залюблені у свою професію, що змогли б передати це захоплення наступним поколінням.

Найкращі вчителі часто мають своїх послідовників серед учнів, а нерідко буває, що свою професію вони передають у спадок своїм дітям, онукам – так виникають педагогічні династії. Чимало педагогів, які започаткували педагогічні династії чи гідно продовжують вчительські сімейні традиції, здобули свій фах у Сумському педагогічному університеті.

Суспільний внесок кожного такого педагога, від учителя початкової школи до викладача й науковця, – великий і безцінний. Їхня робота важлива й почесна, але разом із тим – дуже складна. У непростих реаліях нашого життя залишається надія на вчительські династії, бо саме вони забезпечують збереження й розвиток педагогічного досвіду в межах родини, безперервний

зв'язок поколінь, що сприяє вдалому поєднанню досвіду й мудрості старших з інноваційними творчими ідеями молодших, створюють сприятливе середовище однодумців.

Педагогічні династії та сім'ї – це наша справжня гордість. Ми пишаємося тим, що на Сумщині працюють сотні вчительських династій, передаючи новим поколінням свої знання, вміння, свою людяність і доброту.

Педагогічним династіям Сумщини і присвячена запропонована вашій увазі збірка «Майбутнє України в долонях вчителя (педагогічні династії Сумщини)», матеріали і фотографії до якої нам люб'язно надали освітяни, що погодилися розповісти про участь своїх родин у вихованні й навчанні нової генерації громадян України.

Збірка «Майбутнє України в долонях вчителя» підготовлена відділом працевлаштування, професійно–технічної освіти та додаткових платних послуг до сторічного ювілею Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка і присвячена педагогічним династіям Сумщини. Усім освітянам міста Суми й Сумської області, для яких педагогіка стала не просто обраним фахом, а сімейною справою, було надано можливість поділитися інформацією про родинну участь у навчально–виховному процесі нашого краю.

Збірка складається з двох частин. Перша частина присвячена педагогічним династіям вчителів. Друга частина – педагогічним династіям викладачів університету.

ПЕРША ЧАСТИНА. ПЕДАГОГІЧНІ ДИНАСТІЇ ВЧИТЕЛІВ

ДИНАСТІЯ ЧОТИРЬОХ ПОКОЛІНЬ

Для родини Глуховцових–Голуб–Солоніних професія вчителя стала не просто фахом, а справжньою філософією життя. І ця вірність та любов до навчання і виховання дітей передається від покоління до покоління.

СОЛОНІНА АННА ВІТАЛІЇВНА у 2009 році вступила до СумДПУ імені А.С. Макаренка на факультет педагогіки і психології за спеціальністю «Початкова освіта та англійська мова». Уже після третього курсу, у 2012 році, вона почала працювати в стінах рідної школи. У студентські роки Анна Віталіївна двічі (у 2012 і 2013 роках) представляла університет на Всеукраїнській студентській

олімпіаді з початкового навчання в м. Глухів, а також захищала наукову роботу на конкурсі студентських робіт з гендерної психології у м. Луганськ в 2013 році, де виборола третє місце. Закінчила університет у 2014 році з відзнакою. Уже 12 років вона працює учителем початкових класів і педагогом-організатором у Бездрицькому ліцеї.

ГОЛУБ СВІТЛАНА ВІТАЛІЇВНА (мати) навчалася на філологічному факультеті з 1986 по 1991 рр., а потім здобула другу вищу освіту у 1995 році. Коли по закінченню навчання прийшов час обирати місце роботи, вона приїхала до мальовничого села Бездрик Сумського району. Тут зустріла чоловіка, з яким створили сім'ю і народили двох дітей. Вже 32 роки Світлана Віталіївна

несе світле, добре і вічне в серця і душі учнів Бездрицького ліцею за допомогою творів зарубіжної та української літератур.

ГОЛУБ ВАЛЕНТИНА ГРИГОРІВНА (друга бабуся, татова мама) все життя працювала в школі, а з 1976 по 2006 рік – виконувала обов'язки директора. За час її роботи було побудовано нове приміщення школи.

ГЛУХОВЦОВ ОЛЕКСАНДР ВІТАЛІЙОВИЧ (дядько) навчався на історичному факультеті, вже багато років він викладає історію та правознавство й є завучем Великовільмівської школи.

Його дружина **ГЛУХОВЦОВА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА** також працює в школі учителем початкових класів.

ГЛУХОВЦОВА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА (бабуся) навчалася у 1964–1969 роках на природничому факультеті за спеціальністю «Біологія і хімія». Вона викладала хімію та біологію у Грицаківській восьмирічній школі з 1970 по 2006 рік.

СТРИЖ ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА (сестра бабусі) закінчила філологічний факультет педагогічного інституту з червоним дипломом, була призначена завучем у Миколаївську середню школу Сумського району, потім стала директором Кровненської середньої школи Сумського району, а з 1993р. і до сьогодні вона директор Терешківського НВК. Своїм супутником життя Людмила Михайлівна обрала також педагога, Віктора Володимировича, учителя математики та інформатики. Одна з їхніх доньок, Гримайло Людмила Вікторівна, навчалася на філологічному факультеті СумДПУ й викладала в Сумському кадетському корпусі з посиленою військовою підготовкою ім. І.Г. Харитоненка.

ХАЛАЙДЖІ ВІРА ТРИФОНІВНА (прабабуся) у далекому 1939 році приїхала з Донеччини на навчання до нашого педагогічного інституту. Вона обрала природничий факультет за спеціальністю «Природознавство і хімія» і навчалася до 1942 року. Війна перервала навчання на довгих 7 років. Увесь цей час вона працювала у Терешківській середній школі Сумського району. Завершила навчання в інституті у 1949–1950 роках на заочній формі. Із 1943 року до 1980 року – працювала вчителем хімії, завучем у школі села Терешківка.

ДИНАСТІЯ ЯНІНИХ

ЯНІНА ОКСАНА ІГОРІВНА – учитель англійської мови вищої категорії, старший учитель. У 1996 році – закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А. С. Макаренка з дипломом із відзнакою. З 1994 року вона працює учителем англійської мови у КУ ССШ №1.

Має загальний педагогічний стаж 30 років. Виконує обов'язки керівника шкільного методичного об'єднання учителів іноземних мов протягом 16 років, вона є постійним членом журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з англійської мови, неодноразово була членом журі фахового конкурсу «Учитель року», була експертом Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти.

У 1999 році Оксана Ігорівна брала активну участь у міжнародній програмі партнерства, була керівником групи учнів під час програмного обміну з Академією мистецтв м. Лас Вегас, США. У 2000 році – стала переможницею програми «НМС Project» та протягом 2000–2001 н.р. викладала англійську мову в ST. John's

College, Portsmouth. У 2017 році її досвід роботи з теми «Комунікативно-орієнтоване викладання англійської мови в школі» було узагальнено Сумським управлінням освіти.

ЯНИНА ВАЛЕРІЯ МИХАЙЛІВНА – учитель англійської мови вищої категорії, учитель-методист, відмінник освіти України, Заслужений учитель України, переможець міжнародної програми «Україно-американські премії за успіхи у викладанні англійської мови та країнознавства» (1997 рік), переможець Міжнародної програми партнерства між школами США та України (1998 рік), дипломант конкурсу голови обласної адміністрації у номінації «Кращий в галузі освіти» (2000 рік).

У 1975 році – закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А. С. Макаренка (диплом із відзнакою). Вона виховала двох доньок, які теж закінчили школу із золотою медаллю та університети з дипломами з відзнакою. У серпні 1975 року пані Валерія почала викладати англійську мову у Сумській середній школі №1, в якій працює й сьогодні. У 1991 році з ініціативи Валерії Михайлівни було відкрито перший в місті Суми клас з поглибленим вивченням іноземних мов. У 80-х роках Валерія Михайлівна була керівником методичного об'єднання вчителів англійської мови м. Суми. У 1995 році її досвід було узагальнено за темою «Вивчення граматики на функціональній основі». У цей період вона працювала старшою вожатою дитячого табору «Орлятко». З 1997 по 2013 рік була керівником обласної школи молодого вчителя. У 2004 році Валерія Михайлівна написала посібник для учнів першого класу. У 2008 році – підготувала посібник з граматики для учнів старших класів.

З 2004 по 2013 рік – була організатором англійськомовного табору «Шанс». У 2014–2020 роках Валерія Михайлівна очолювала роботу прищільного табору «Мрія». З 1998 по 2013 – вона разом із донькою Оксаною Ігорівною організовувала подорожі учнів на

навчання до Великої Британії. У 2021–2022 н.р. пані Валерія була керівником молодих учителів англійської мови «Ключі педагогічної майстерності». Яніна Валерія Михайлівна продовжує працювати вчителем англійської мови в класах із поглибленим вивченням предмету. Її загальний педагогічний стаж – 49 років.

Валерія Михайлівна та Оксана Ігорівна до цього часу разом працюють у стінах рідної першої школи, діляться досвідом роботи з колегами й радістю пізнання англійської мови зі своїми учнями, активно співпрацюють із різними проєктами.

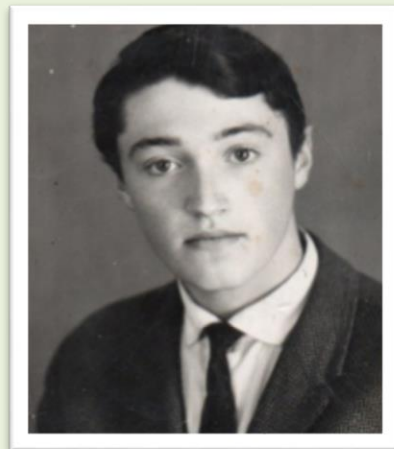
ДИНАСТІЯ БОГАТИРЕНКО – ЮРЧЕНКО

ГОРОБІЙ (НЕВДАЧИНА) АЛЬОНА ВАЛЕНТИНІВНА

– педагог у четвертому поколінні. З 2013 по 2019 рік навчалась на історичному факультеті. Вже з 2017 року почала працювати вчителем історії та правознавства одразу в двох школах: в Охтирській загальноосвітній школі I–III ступенів № 4 та Пологівському НВК. З серпня 2023 року очолює Бугруватський ліцей Чернечинської сільської ради Охтирського району Сумської області.

ЮРЧЕНКО ПЕТРО ВАСИЛЬОВИЧ (дідуся) працював разом з родиною в цій же школі вчителем музичного мистецтва, грав на баяні та дуже гарно співав, тому з часом очолив сільський клуб і там вів гуртки для учнів.

ЮРЧЕНКО (БОГАТИРЕНКО) ЛІДІЯ ОЛЕКСІЇВНА (бабуся) закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А. С. Макаренка. З 1977 року вона пішла працювати в сільську школу, спершу піонервожатою, потім – за спеціальністю вчителем української мови та літератури, а з 1982 по 1997 рік була директором, займавши місце свого батька.

БОГАТИРЕНКО ОЛЕКСІЙ ІВАНОВИЧ (прадідусь) – вчитель історії, директор школи в селі Ясенове Охтирського району з 1944 по 1982 рік.

БОГАТИРЕНКО МІЛА ФЕДОРІВНА (прабабуся) – вчитель початкових класів. На їх долю випало відбудувувати школу після війни. Прадід був вправним скрипалем.

Родина – приклад для молоді, яка часто говорить зі старшими на педагогічні теми, про проблеми, з якими стикалися

в професії, як переймали досвід батьків. Молодь відчуває їх підтримку в усьому, що робить зараз, і пишається тим, що чотири покоління цієї родини виховали десятки поколінь гідних українців.

ДИНАСТІЯ ПУСТОВІТ

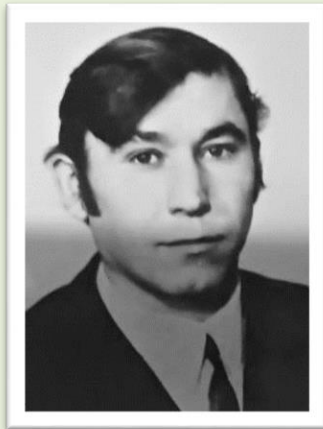
ПУСТОВІТ ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ. У 1986 році вступив до СДПІ ім. А. С. Макаренка. Диплом за спеціальністю «Історія та педагогіка». Працював у рідній Жигайлівській загальноосвітній школі I–III ступенів на посаді вчителя історії, після реорганізації закладу освіти з 2017 року – у ліцеї Боромлянської сільської ради. Має педагогічний стаж 31 рік, кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії». Був учасником першого районного конкурсу «Вчитель року» (1995), пізніше став призером районного туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Правознавство» (2007) та призером I (районного) туру Всеукраїнського конкурсу «Класний керівник року» (2015), учасник районного туру обласного конкурсу «Золоте серце – 2012».

ПУСТОВІТ ТЕТЯНА БОРИСІВНА (дружина) закінчила історичний факультет Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка і має 28 років педагогічного стажу.

ПУСТОВІТ ВІРА ВОЛОДИМИРІВНА (мати) навчалася в Лебединському педагогічному училищі, потім вступила до Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка на факультет російської мови та літератури, по закінченні якого з 1972 року до 1998 року працювала в Жигайлівській середній школі у Тростянецькому районі.

Вчитель вищої категорії. 15 років виконувала обов'язки заступника директора з виховної роботи. За сумлінну працю відзначена багатьма грамотами. Послідовниками її справи стали 5 учнів.

ПУСОВІТ МИКОЛА ГРИГОРОВИЧ (батько) навчався в Лебединському педагогічному училищі. Працював учителем фізичної культури в Жигайлівській середній школі. Мав любов та повагу учнів. Організовував багато спортивних змагань, відзначений багатьма грамотами. Його вихованці мали спортивні розряди.

ДИНАСТІЯ БАКЛАН – ТАТАРІНОВИХ

БАКЛАН НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА в 1981 р. вступила до СумДПІ ім А.С.Макаренка на природничий факультет. Через 5 років отримала диплом із відзнакою. І ось уже 38-ий рік працює вчителем Баницької школи I–III ступенів. За плечима уроки, семінари, олімпіади, творчі групи, публікації, конкурси. Приклад батьків спонукав до вибору професії вчителя.

ТАТАРІНОВ ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ (батько) у 1965 році закінчив природничий факультет СумДПІ імені А.С. Макаренка. За направленням поїхав працювати в Баницьку середню школу Глухівського району Сумської області. Викладав хімію. Був закоханий у свій предмет. Його учні були учасниками обласних і республіканських хімічних олімпіад. Часто очолював команду юних хіміків Глухівського району для участі в обласній олімпіаді. Мав державні нагороди: Відмінник освіти УРСР, Медаль за трудову відзнаку СРСР.

ТАТАРІНОВА АНТОНІНА ОЛЕКСІЇВНА (мати) у 1965 році закінчила природничий факультет СумДПІ імені А.С. Макаренка. Разом з чоловіком за направленням поїхала працювати в Баницьку середню школу Глухівського району Сумської області. Викладала біологію. Пришкільна ділянка, теплиця, квітники біля школи – це

була її робота. На ділянці вирощувалися різні декоративні рослини. А коноплі висотою близько 3 м зацікавили науковців Глухівського інституту луб'яних культур. Фото юннатів з Банич було на сторінках всесоюзного журналу з коноплярства. Ще Антоніна Олексіївна тривалий час очолювала методичне об'єднання учителів біології Глухівського району, ділилась своїм досвідом з учителями району і області. Багато її учнів обрали професії вчителя, лікаря, агронома, інших біологічних спеціальностей.

ДИНАСТІЯ ПІДГОРНИХ

БОЙКО (ПІДГОРНА) ВІТА ВАЛЕНТИНІВНА

навчалася з 1982 по 1985 рік на природничому факультеті Сумського педагогічного за фахом «вчитель географії та біології». З 1985 року за сімейними обставинами перевелася до Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького на природничій факультет за фахом «вчитель географії середньої школи». Працювала 37 років вчителем географії в школах Чернігівщини та міста Києва. З 2023 року – методист навчального відділу Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

ПІДГОРНИЙ ВАЛЕНТИН СТЕПАНОВИЧ

(батько) навчався у Харківському державному бібліотечному інституті на факультеті культурно-освітньої роботи. За фахом – організатор-методист культосвітньої роботи вищої кваліфікації. Отримав другу вищу освіту у Сумському педінституті ім. А.С. Макаренка. З 1978 року до виходу на пенсію у 1999 році викладав у Сумському училищі культури, яке у 1997 році реорганізоване в Сумське вище училище мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського.

ПІДГОРНИЙ СТЕПАН МИХАЙЛОВИЧ (дід) навчався у Лохвицькому педагогічному технікумі у 30–х роках ХХ століття. За фахом – вчитель історії. Працював вчителем історії в школі с. Ключівка, директором школи в с. Дубина Новосанжарського району Полтавської області. З початком Другої світової війни служив на Балтійському флоті. Загинув у 1943 році в Кронштадті.

МАРЮХНІЧ ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА (бабуся) навчалася у 30–х роках ХХ століття на вчительських курсах у Полтаві. За фахом – вчитель початкових класів. Працювала 35 років вчителем початкової школи на Полтавщині: до Другої світової війни в с. Ключівка, с. Дубина, після війни – в с. Мала Перещепина Новосанжарського району.

ДИНАСТІЯ ПИЛИПЕНКО – КРУПЕНЯ

ПИЛИПЕНКО НІНА АНАТОЛІЇВНА у 1977 році закінчила Сумський педагогічний інститут імені А. С. Макаренка (природничий

факультет) за спеціальністю «Хімія і біологія». З 1982 року працювала в Боромлянській загальноосвітній школі I–III ступенів вчителем хімії та біології аж до виходу на пенсію за віком у 2008 році. Працювала сумлінно, мала вищу кваліфікаційну категорію, була вчителем-методистом. Брала участь у обласних семінарах, була керівником районного методичного об'єднання вчителів біології та хімії. Нагороджена багатьма похвальними грамотами районного, обласного відділу освіти та Міністерства освіти і науки України (2005 рік). Проводила з учнями науково-пошукову роботу з виявлення рідкісних рослин с. Боромлі, вивчення рослинності заказника місцевого значення «Лисиця». Створила Червону книгу рослин Боромлі. У 2001 році стала дипломатом обласного конкурсу «Кращий сільський вчитель хімії та біології». У 2004 році – лауреатом обласного туру конкурсу «Учитель року» в номінації «Біологія».

КРУПЕНЯ АЛІНА ГРИГОРІВНА (донька) в 2003 році закінчила природничо–географічний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка за спеціальністю «Педагогіка та методика середньої освіти. Біологія. Хімія». Свою педагогічну діяльність вона розпочала на посаді вчителя біології та хімії в Криничненській ЗОШ I–II ступенів Тростянецького району. З 2004 року – працює в Боромлянській ЗОШ I–III ступенів (нині ліцей Боромлянської сільської ради) спочатку на посаді вихователя дошкільної групи, педагога-організатора, а з 2013 року – заступника директора з навчально-виховної роботи та вчителя.

КРУПЕНЯ ЯНА ЮРІЇВНА (онука) у 2022 році вступила до Сумського державного педагогічного університету на факультет іноземної та слов'янської філології за спеціальністю «014 Середня освіта. Українська мова та література (Англійська мова)». Сьогодні Яна навчається на другому курсі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

ДИНАСТІЯ ТРОФИМЕНКО – ХОМЕНКО

ТРОФИМЕНКО ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА

після закінчення школи у 1962 році вступила до Сумського педагогічного інституту імені А. С. Макаренка на фізико-математичний факультет. Після закінчення інституту педагогічна діяльність розпочалася у сільській школі Середино-Будського району на посаді вчителя фізики та математики. Через рік вона переїхала до Сум та влаштувалася на роботу до Сумської середньої школи № 19. Після од-

руження, у зв'язку зі змінами у місці проходження служби чоловіка, працювала у школах Ленінграда (Санкт-Петербурга), Свердловська (Єкатеринбурга). З 1982 року до виходу на пенсію у 2003 році Людмила Миколаївна працювала у Сумській загальноосвітній школі № 6 вчителем математики. Мала вищу категорію, педагогічне звання вчитель-методист, брала участь у обласних семінарах, була керівником шкільного методичного об'єднання вчителів математики. Вона постійно навчалася, передавала знання учням, спілкувалася з дітьми, до неї завжди зверталися за порадою з різних питань.

ХОМЕНКО КАТЕРИНА ПАВЛІВНА (дочка)

у 1999 році вступила до аспірантури Сумського державного університету, після закінчення якої залишилася працювати в університеті до 2017 року спочатку на кафедрі прикладної екології, а згодом – на кафедрі фізіології з курсом медичної біології. З 2017 по 2024 рік вона працювала у Комунальній установі Сумська гімназія №1 вчителем біології та останні три роки була заступником директора з навчально-виховної роботи. З вересня 2024 року працює вчителем біології у Сумському закладі загальної середньої освіти № 10. Катерина Павлівна має науковий ступінь кандидат педагогічних наук, вищу категорію, педагогічне звання старший вчитель.

ДИНАСТІЯ БАРСУК – ЛОМОНОС

БІЛЕЦЬКА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА, випуск 1994 року, природничий факультет, вчитель хімії, працює у Конотопському ліцеї №5, вчитель-методист.

БАРСУК АНТОНІНА ВОЛОДИМИРІВНА (мати), випуск 1969 року, філологічний факультет, вчитель української мови та літератури, працювала у СШ № 9 м. Конотоп.

ШЕВИЧ ТЕТЯНА МИХАЙЛІВНА (бабуся), випуск 1941 року, природничий факультет, вчитель хімії, працювала у с. Павлівка Білопільського району. Відмінник освіти УРСР.

БАРСУК ІВАН ПАВЛОВИЧ (брат дідуся), випуск 1952, природничий факультет, вчитель хімії, до 1955 працював викладачем у інституті, потім у смт Недригайлів.

ВОЛКОВА ТЕТЯНА ІВАНІВНА (донька брата дідуся), випуск 1981, філологічний факультет, працювала у м. Луганськ, м. Суми у дошкільних закладах.

ЛОМОНОС РАЇСА ТРОХИМІВНА (дружина брата дідуся), випуск 1953, філологічний факультет, вчитель української мови та літератури, працювала у м. Суми, СШ №13, потім у смт Недригайлів, Відмінник освіти УРСР, нагороджена медаллю А.С. Макаренка.

ЛОМОНОС ТРОХИМ МИХАЙЛОВИЧ (батько дружини), випуск 1937, фізико-математичний факультет, вчитель математики, працював с. Хустянка, директором у с. Коровинці, вчителем у с. Червона Слобода.

ЛОМОНОС ВІРА ЄРОФЕЇВНА (племінниця), випуск 1953, філологічний факультет, вчитель української мови та літератури, працювала у м. Суми.

ЛОМОНОС АНАСТАСІЯ ПАВЛІВНА (донька), випуск 1969, філологічний факультет, вчитель іноземної мови, працювала у м. Суми.

ДИНАСТІЯ АНДРІЄНКО – ІСТРАНИНИ

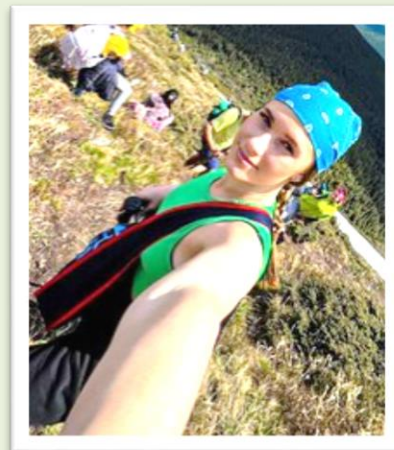
ІСТРАНИНА ІРИНА АНАТОЛІЇВНА вступила до Сумського державного педагогічного інституту на музично-педагогічний факультет за покликанням. Вже 22 роки вона працює у Сумській початковій школі №14 вчителем музичного мистецтва. Серед її учнів є переможці та призери міжнародних та всеукраїнських конкурсів. Крім школи, Ірина Анатоліївна 4 роки працює також у корекційному центрі «Логопед +», де проводить заняття з музичної логоритміки (з елементами музикотерапії) з дітками з вадами мовлення та розладами аутичного спектру. В іншій сфері діяльності, окрім педагогічної, вона себе не уявляє.

АНДРІЄНКО ОЛЕКСІЙ ЯКОВИЧ (дідусь) у 1945 році, відразу після війни, розпочав свій педагогічний шлях, змінивши фах розвідника на вчителя фізики. Спочатку вступив до Глухівського педагогічного інституту, де здобував кваліфікацію вчителя математики, а згодом закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка. У селі

Стецьківка він став улюбленим вчителем фізики багатьох поколінь випускників і завучем Стецьківської загальноосвітньої школи.

ІСТРАНІНА АНАСТАСІЯ (донька) обрала для навчання Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, спеціальність Географія/Англійська мова і навчається вже на 4-му курсі. У вільний від навчання час Анастасія має ще одне улюблене заняття, теж пов'язане з педагогічною діяльністю, – вона тренує дітей у рідній танцювальній студії. Настя – тренер зі спортивних бальних танців. Вона і сама є призером та фіналісткою багатьох всеукраїнських та міжнародних турнірів зі спортивних бальних танців. Навіть знялася у рекламному відеоролику рідного СумДПУ імені А.С. Макаренка. І хоча всі представники династії Андрієнка–Істраніних обрали собі різні напрямки діяльності, їх об'єднує бажання ділитися своїми знаннями.

ДИНАСТІЯ ПЕТРУНЬ

ПЕТРУНЯ (ВИСОКОС) ГАЛИНА МИКОЛАЇВНА – випускниця філологічного факультету. Працювала вчителем мови та літератури Паліївської, а потім Ямпільських середніх шкіл №1 та №2. 15 років вона працювала заступником директора з навчально-виховної роботи Дружбівської восьмирічної школи, а з 2003 року – директором Дружбівської ЗОШ I–II ступенів та вчителем світової літератури.

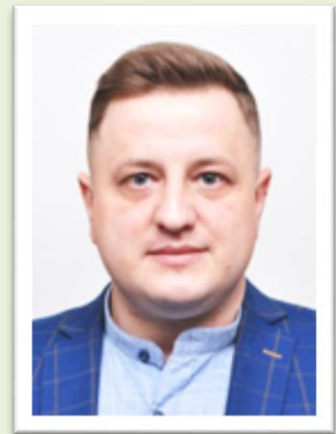

ПЕТРУНЯ ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

(чоловік) працював вчителем трудового навчання та креслення Дружбівської восьмирічної школи. Потім 15 років очолював цю школу. Постійний творчий пошук – ці слова найточніше характеризують діяльність педагогічного колективу під його керівництвом.

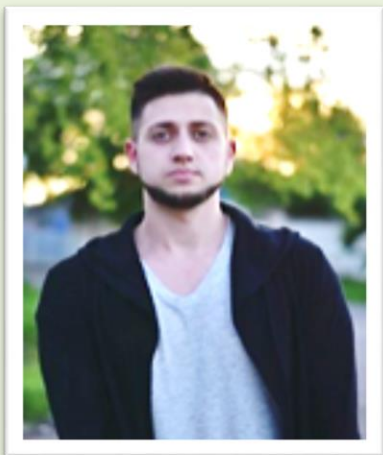
ПЕТРУНЯ МИХАЙЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(старший син) розпочав свою педагогічну діяльність вчителем англійської мови, світової літератури Чуйківського НВК. Зараз працює вчителем англійської мови Свеської спеціалізованої школи I–III ступенів №1. До своєї праці вчителя він завжди ставить найвищі вимоги.

ПЕТРУНЯ АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(молодший син) закінчив факультеті філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка за спеціальністю «вчитель історії».

ШМАТОК АНАСТАСІЯ НАУМІВНА

(мати чоловіка) закінчила повний курс Білопільського педагогічного училища за спеціальністю «вчитель початкових класів». Після закінчення училища вона 9 років працювала вчителем початкових класів Усоцької школи.

Після закінчення Глухівського державного учительського університету – була призначена заступником директора з навчально-виховної роботи та вчителем фізики і математики Дружбівської восьмирічної школи.

ДИНАСТІЯ ПОНОМАРЕНКО – БОНДАР

ПОНОМАРЕНКО НАТАЛІЯ ПЕТРІВНА здобувала освіту на філологічному факультеті Сумського державного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю «учитель української мови та літератури, зарубіжної літератури, англійсько мови» (2007–2012рр), потім у тому ж університеті вона закінчила аспірантуру (2016–2020 рр.) й отримала науковий ступінь доктора філософії. Наталія Петрівна працювала викладачем у Відокремленому структурному підрозділі «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету».

Зараз вона старший викладач кафедри журналістики та філології, заступник декана факультету ІФСК СумДУ.

Вона є дипломантом Усеукраїнського педагогічного конкурсу «Педагогічний Оскар» (2018, 2022 рр.); дипломантом Рудницьких читань (2019); стипендіатом премії «Освіта Сумщини» (2023 р.); нагороджена грамотами за якісну підготовку учасників різноманітних міжнародних конкурсів з української мови, лауреатом Усеукраїнського конкурсу «Молодий вчений 2022» у номінації «Блогер-науковець» (2023 р.), учасницею міжнародного наукового проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» (2018 р. – по теперішній час), що реалізується Радою з міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX за підтримки Посольства Великої Британії, Посольства США в Україні, Міністерства освіти і науки України та Академії української преси та співавтором грантового проєкту «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ кампус» (2020).

БОНДАР (ДІДЕНКО) ВІРА АКИМІВНА (бабуся) першою в родині обрала педагогічний фах, з 1951 по 1955 рік вона навчалася на філологічному факультеті Сумського державного інституту імені А.С.Макаренка (за спеціальністю – «вчитель української мови та літератури»). Все своє життя Віра Акимівна працювала на посаді вчителя у Великописарівській середній школі (нині – Великописарівська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів імені І.М.Середа).

ДИНАСТІЯ ТАЛДИКІНИХ

ТАЛДИКІНА (ЯЛОВЕЦЬ) ЮЛІЯ закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2009–2014 р.) та отримала кваліфікацію філолога, вчителя французької і англійської мов та зарубіжної літератури. Студенткою трохи помандрувала. Після подорожей вирішила, що буде навчати дітей іноземних мов у рідній Україні. Педагогічну діяльність у ролі вчителя французької мови

розпочала ще студенткою 4 курсу у Сумській загальноосвітній школі I–III ступенів № 9. Після отримання диплому стала вчителем англійської мови. Зараз працює у Сумському закладі загальної середньої освіти I–III ступенів №15. Юлія переконана, що вчителем може бути людина, яка не тільки багато знає, постійно навчається та вміє передавати свої знання іншим, а головне – вміє спілкуватися з дітьми, бути життєвим порадником і другом у розв’язанні складних життєвих проблем.

ТАЛДИКІНА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА (мати) з дитинства вирішила, що буде вчителькою. Після закінчення школи вона вступила до Путивльського педагогічного училища. Її педагогічна діяльність розпочалася у Сумській загальноосвітній школі № 23 на посаді вчителя початкових класів. Першу вищу освіту Тетяна Миколаївна отримала у Глухівському державному педагогічному університеті, але

мріяла спробувати себе ще й у ролі вчителя іноземної мови, тому вступила до Сумського державного педагогічного університету за спеціальністю «вчитель англійської мови та зарубіжної літератури». Протягом 7 років вона була заступником директора Сумської загальноосвітньої школи № 15 та вчителем зарубіжної літератури, проте згодом повернулася до роботи в початкових класах, бо учні 1–4 класів виявилися «найріднішими».

ДИНАСТІЯ КОЗЛОВА – ТОПЧІЙ

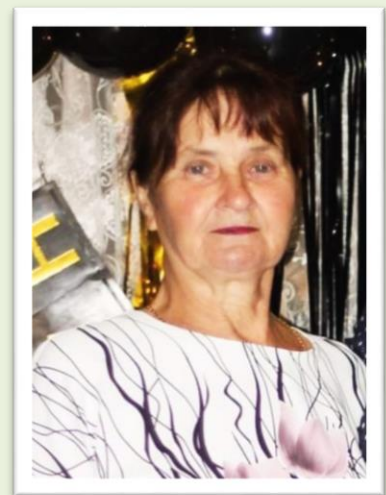

ТОПЧІЙ СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА у 1994 році вступила до Сумського державного педагогічного інституту на філологічний факультет. Під час навчання зрозуміла, що вищезазначений заклад – це місце затишку та комфорту: викладачі, які завжди підтримують, вірні друзі, незабутні позитивні емоції. Разом вчилися, активно відпочивали, розвивали свої таланти – це про філологів! 2006 році Топчій С.В. стала студенткою Сумського державного педагогічного ще раз, отримавши другу

освіту – вчитель англійської мови та зарубіжної літератури. Світлана Вікторівна – вчитель української мови та літератури, англійської мови, класний керівник у Боромлянському ліцеї.

«Чому я обрала цю професію? Звідки любов до педагогічної справи? Від мами...»

КОЗЛОВА НАДІЯ ІВАНІВНА (мати) – вчитель української мови та літератури, вона теж навчалася в Сумському державному педагогічному інституті на філологічному факультеті в 1974 році. Надія Іванівна вважає, що знати рідну мову – це надзвичайно важливо для будь-якої людини. Рідна мова кожного народу відіграє визначну роль, вона ввібрала в себе всі традиції. Саме тому Надія Іванівна й обрала цю спеціальність. Більше тридцяти років працювала вона в Боромлянській школі (зараз – Боромлянський ліцей), прищеплюючи любов до рідного слова.

ДИНАСТІЯ ЗАПОРОЖЕЦЬ – АРНАУТОВА

АРНАУТОВА ОКСАНА В'ЯЧЕСЛАВІВНА – випускниця 1999 року фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету (в ті часи – інституту) імені А.С. Макаренка. Відразу після закінчення навчання вона почала працювати у Тростянецькій спеціалізованій школі I–III ступенів №2 вчителем фізики та астрономії, де довгий час працювала її бабуся.

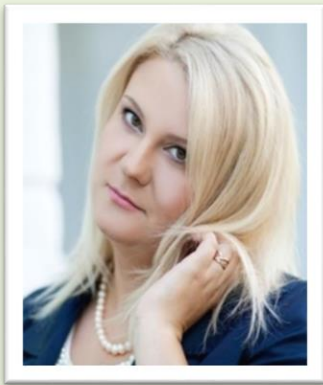
Оксана В'ячеславівна має вищу категорію, звання «Старший вчитель». У 2018 та 2023 році занесена на дошку Пошани педагогічних працівників Тростянецьчини. У 2018 році її досвід роботи був занесений до обласної картотеки передового педагогічного досвіду. Досягнення Арнаутової О.В. не можливі були без знань, досвіду, практики, які вона отримала під час навчання в інституті на своєму улюбленому факультеті. Потужний викладацький колектив заклав міцний фундамент.

ЗАПОРОЖЕЦЬ (СУПРУН) КАТЕРИНА ЮХИМІВНА (бабуся), працювала вчителем математики у Тростянецькій спеціалізованій школі I–III ступенів №2 з 1964 по 1997 рік. Приклад бабусі, її спокій і врівноваженість, її логічне мислення і любов до професії були для онуки Оксани як дороговказ і талісман, що навіть у складні часи допомогли їй втриматися й залишитися на вчительській ниві.

ЧАСТИНА ДРУГА. ПЕДАГОГІЧНІ ДИНАСТІЇ ВИКЛАДАЧІВ

ДИНАСТІЯ ГАЛУШКА – ГЕРАЩЕНКО – СОЛОЩЕНКО

СОЛОЩЕНКО (ГЕРАЩЕНКО) ВІКТОРІЯ

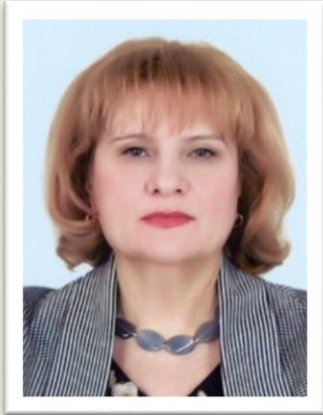
МИКОЛАЇВНА у 2005 році спочатку закінчила факультет іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (спеціальність – вчитель англійської, німецької мови і зарубіжної літератури), а у 2009 році у цьому ж університеті – магістратуру за спеціальністю «Педагогіка вищої

школи» та здобула кваліфікацію викладача вищого навчального закладу, після цього було навчання в аспірантурі за спеціальністю «Загальна педагогіка та історія педагогіки» та успішний захист. У 2014 році Вікторія Миколаївна здобула вчене звання доцента. На кафедрі теорії та практики романо-германських мов Сумського державного педагогічного університету Солощенко В.М. працює з 2005 року на посаді викладача, старшого викладача, доцента, згодом – завідувача кафедри.

Вона є офіційним рецензентом та опонентом на захисті дисертаційних робіт з актуальних проблем становлення та розвитку вищої освіти в країнах ЄС.

Вікторія Миколаївна бере активну участь у студентських олімпіадах та конкурсах науково-дослідних робіт як консультант і член журі, координує профорієнтаційну роботу кафедри теорії та практики романо-германських мов факультету іноземної та слов'янської філології серед молоді міста Суми, опікується волонтерською, благодійною діяльністю на підтримку Збройних Сил України.

В.М. Солощенко викладає різні аспекти німецької мови та методики її викладання, керує студентським науковим гуртком з німецького лінгвокраїнознавства, вона також є авторкою понад 100 наукових праць.

ТЕТЯНА ГРИГОРІВНА ГЕРАЩЕНКО (ГАЛУШКА) (мати) вищу освіту отримала у Ки-

ївському державному університеті імені Т.Г.Шевченка (1984–1990 роки), вона закінчила філософський факультет університету, здобула спеціальність – філософія, кваліфікацію – філософ, викладач філософських дисциплін. Протягом чотирнадцяти років (1991–2005 роки)

Тетяна Григорівна працювала у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка на посаді викладача, а потім доцента кафедри філософії політичної історії. За цей період Тетяна Миколаївна отримала звання кандидат філософських наук (2003 рік) і вчене звання доцента кафедри гуманітарних дисциплін (2012 рік).

Майже двадцять років (вересень 2004 року – серпень 2023 року) Тетяна Григорівна Геращенко працювала у Сумській філії Харківського національного університету внутрішніх справ на посаді доцента кафедри гуманітарних дисциплін, є авторкою низки посібників із соціології та філософії, кількох десятків наукових статей у фахових виданнях. З 2023 року працює на посаді доцента кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Навчально-наукового інституту педагогіки та психології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

НАДІЯ ВАСИЛІВНА ГАЛУШКА (ЦУКА-

НОВА) (бабуся) закінчила у 1969 році філологічний факультет Сумського педагогічного інституту імені А.С. Макаренка. Тридцять років (з грудня 1971 року до вересня 2005 року) була вихователем дитячого садка № 56 «Дюймовочка» у м. Суми. Як досвідчений і кваліфікований працівник також виконувала обов'язки педагога-наставника студентів-практикантів СумДПУ імені А.С. Макаренка, а у 1986 році отримала звання вихователь-методист. За багаторічну сумлінну працю у 1989 році Надія Василівна Галушка нагороджена медаллю «Ветеран праці».

ДИНАСТІЯ ІВАНЧЕНКО – СБРУЄВА

СБРУЄВА АЛІНА АНАТОЛІЇВНА – вчена-педагог, доктор педагогічних наук, професор. У 1979 році вона закінчила Житомирський державний педагогічний інститут імені Івана Франка. Пройшла професійний шлях від учителя англійської та німецької мови в школі №19 м. Суми до професора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

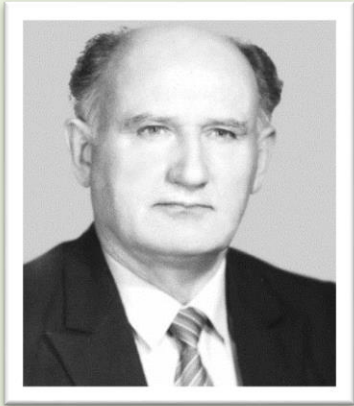
Формуванню А.А. Сбруєвої як особистості та науковця значною мірою сприяв її батько – професор А. В. Іванченко, який став її першим наставником в науці. А. Сбруєва – представниця наукової школи академіка НАПН України, докт. пед. наук, проф. Ольги Василівни Сухомлинської.

Є автором близько 300 публікацій, серед яких монографії, фахові статті, статті у закордонних виданнях, навчальні посібники для закладів вищої освіти.

Саме за ініціативи та активної участі Аліни Анатоліївни в нашому університеті було відкрито аспірантуру і докторантуру з педагогіки з метою формування науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Наукова школа професора А. А. Сбруєвої – одна з найпродуктивніших у СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Протягом останніх років проф. А. Сбруєва очолювала творчі групи, що виконували наукові проєкти на замовлення МОН України. А. Сбруєва стала координатором проєкту Жан Моне Модуль у межах програми Еразмус+ Європейського Союзу (2018–2021 рр.) на тему: «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів».

Професор Сбруєва Аліна Анатоліївна має нагороди: нагрудний знак «Відмінник освіти України» (2008 рік), Почесна грамота Кабінету Міністрів України (2005 рік), Грамота Міністерства освіти і науки України (2009 рік), медаль «Григорій Сковорода» (2014 рік), почесне звання «Заслужений працівник освіти України» (2008 рік), Почесна грамота Верховної ради України (2017), звання почесного професора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (2017).

ІВАНЧЕНКО АНАТОЛІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

(батько) – вчений-педагог, доктор педагогічних наук, професор.

У 1954 р. отримав диплом історика в Чернігівському педінституті і почав педагогічну діяльність на Івано-Франківщині. З 1957 року Анатолій Васильович завідував кабінетом історії і географії обласного Інституту удосконалення вчителів у м. Станіслав (Івано-Франківськ), вирізнявся високим рівнем фахової підготовки, організаційними здібностями, цілеспрямованістю, здатністю до постійного самовдосконалення.

З початку 60-х рр. він почав науково-педагогічні пошуки у галузях методики викладання історії та теорії виховання, а в 1964 р. захистив кандидатську дисертацію і почав працювати у Горлівському інституту іноземних мов. У 1968 році доля привела Анатолія Васильовича на кафедру педагогіки Житомирського державного педагогічного інституту імені І.Я. Франка, де він сформувався як знаний фахівець у таких галузях педагогічної науки, як методика викладання суспільствознавства, теорія виховання, теорія і методика педагогічної освіти, історія педагогіки.

У 1977–1985 рр. А.В. Іванченко працював проректором з наукової роботи Сумського державного педагогічного інституту імені А. С. Макаренка. Він успішно захистив докторську дисертацію (1981 р.), отримав вчене звання професора кафедри педагогіки і психології (1982 р.), сформував власну наукову школу.

З 1985 року професор Іванченко працював у Житомирському педінституті імені І.Я. Франка (згодом університеті). В останні роки свого життя професор Іванченко завідував кафедрою соціальної педагогіки Житомирського економіко-гуманітарного інституту університету «Україна», в якому А.В. Іванченко став автором понад 200 наукових та науково-публіцистичних праць, присвячених проблемам соціальної педагогіки, методики викладання суспільних дисциплін, теорії виховання, форму-

вання наукового світогляду учнівської молоді, історії освіти, педагогіки вищої школи.

ДИНАСТІЯ КОЗЛОВИХ – УЛЬЯНЧЕНКО

ОЛЕНА ГРИГОРІВНА КОЗЛОВА – вчена-педагог, кандидат педагогічних наук, професор. Олена Григорівна пройшла професійний шлях від сільського вчителя математики і фізики, методиста та завідувача методичним кабінетом Сумського районного відділу освіти, проректора з наукової роботи Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, декана факультету Сумського державного

педагогічного університету імені А.С. Макаренка до почесного професора СумДПУ імені А.С. Макаренка. З 2003 року працює завідувачем кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Професор О.Г. Козлова є випускницею американської програми «International Visito Progam» Бюро з освітніх і культурних програм США (BESA) Держдепартаменту США «Educational Reform at the Secondary Level» (2002).

Професор О.Г. Козлова керує науковою школою з управління інноваційними процесами в системі освіти, в рамках якої захищено 7 дисертацій, очолює низку консультативних, дорадчих органів, є офіційним опонентом на захистах кандидатських дисертацій, організатором і активним учасником всеукраїнських та міжнародних конференцій.

О.Г. Козлова має вагомий науковий та методичний доробок, що налічує близько 250 публікацій. За високий професіоналізм нагороджена численними грамотами, подяками, медалями та відзнаками органів державної влади та місцевого самоврядування, значком «Відмінник народної освіти», Нагрудним значком Петра Могили, Знаком Ушинського, Пам'ятною медаллю «Чарівна сила України».

СВІТЛАНА ГРИГОРІВНА УЛЬЯНЧЕНКО (ПЕТЕН) (сестра) також закінчила фізико-математичний факультет Сумського педінституту, працювала вчителем фізики і математики у Сумському районі, була завучем Пушкарівської школи.

ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ КОЗЛОВ (син) – вчений-педагог, доктор педагогічних наук, доцент. У 2004 році закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика та математика». У 2005 році закінчив факультет післядипломної та додаткової освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка за спеціальністю «Управління навчальним закладом». У 2015 році захистив кандидатську дисертацію у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г.Короленка. У 2018 році закінчив факультет іноземної та слов'янської філології СумДПУ імені А. С. Макаренка за спеціальністю «Середня освіта (Англійська мова і література)».

У 2020 р. захистив докторську дисертацію на тему «Теоретичні та методичні засади розвитку інноваційної культури майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти у процесі магістерської підготовки» в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.

Доцент кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Д.О. Козлов успішно втілював інноваційні педагогічні технології, спрямовані на оптимізацію компетентностей учасників освітнього процесу в межах навчальних курсів: «Інноваційні педагогічні технології», «Теорія і практика вищої школи професійної освіти», «Освітні технології», «Інноваційний менеджмент в освіті», «Менеджмент організації», «Освітні технології у вищій школі». Д.О. Козлов підготував низку науково-методичних видань, монографію та розділи колективних монографій, брав активну участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних

конференціях та семінарах. За час науково-педагогічної діяльності Козлов Д. О. був нагороджений подякою ректора СумДПУ імені А. С. Макаренка (2016 р.) та подякою Сумської обласної державної адміністрації (2018).

У 2021 р. Д.О. Козлов відійшов у вічність, але колеги і студенти пам'ятатимуть його як людину широкого кругозору, здатну до активної самореалізації, молодого амбітного вченого, інноватора, викладача, відкритого до спілкування.

ДИНАСТІЯ ЧАШЕЧНИКОВИХ

ЧАШЕЧНИКОВА ОЛЬГА СЕРАФИМІВНА

у 1989 році закінчила з відзнакою Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка.

До 1995 р. вона працювала вчителем математики Сумської середньої школи № 17. У 1997 році захистила кандидатську дисертацію, а в 1998 році їй було присвоєно вчене звання доцента. Після закінчення докторантури у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова захистила докторську дисертацію, доктор педагогічних наук. З 2014 року – професор кафедри математики.

Ольга Серафимівна готувала переможців олімпіад з математики, була членом журі шкільних та студентських олімпіад, конкурсів наукових робіт, конкурсів «Вчитель року». Чашечникова О. С. продовжує працювати вчителем математики: працювала вчителем математики ЗОШ № 6 м. Суми, з 2021 року до 2024 року – вчитель математики гімназії №1 м. Суми. З 1998 р. до 2003 р. – була керівником наукової секції «Математика» міського центру науково-технічної творчості дітей та юнацтва (м. Суми).

Має відомчі нагороди «Відмінник освіти України» (2006 рік), Почесну грамоту МОН України (2001 рік), грамоту Академії педагогічних наук України (2009 рік), відомчу заохочувальну відзнаку Міністерства освіти і науки України – нагрудний знак «За наукові та освітні досягнення» (2015 рік). У 2012 році занесена на Дошку

пошани «Педагогічна гордість Сумщини». З 2019 року – почесний професор СумДПУ імені А. С. Макаренка. За співпрацю одержала Подяку від The department of Mathematics of Kennesaw State University (США).

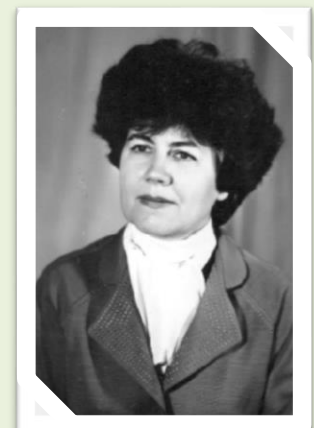

ЧАШЕЧНИКОВ СЕРАФИМ МИХАЙЛОВИЧ

(батько), визначний математик-геометр, педагог, організатор та керівник. З відзнакою закінчив фізико-математичний факультет педагогічного інституту м. Пенза. У 1956 році – захистив кандидатську дисертацію. Серафим Михайлович на той час був одним із небагатьох математиків-геометрів. Його роботи друкувалися не лише у вітчизняних провід-

них математичних виданнях, а й у США та Японії. З 1963 року працював у Кіровоградському педагогічному інституті, де завідував кафедрами елементарної математики та вищої математики. У 1976 році Серафима Михайловича запросили на посаду доцента кафедри математики Сумського педагогічного інституту імені А.С. Макаренка. З 1979 по 1988 рік він працював на посаді декана фізико-математичного факультету. Серафим Михайлович викладав проєктивну, аналітичну, диференціальну геометрію, математичну логіку, брав активну участь у методичній роботі кафедри та факультету. Саме він започаткував у 1979 році День фізико-математичного факультету, який й досі єднає випускників різних років.

ЧАШЕЧНИКОВА ЛАРИСА ГНАТІВНА (мати) у 1960 році закінчила Саратовський педагогічний інститут. Спочатку вона працювала вчителем математики, а з 1963 – викладачем кафедри математики Кіровоградського педагогічного інституту та вчителем математики середньої школи № 13 м. Кіровограда (Кропивницький). Після закінчення аспірантури в Українському науково-дослідному інституті

педагогіки (м. Київ) у 1976 році вона отримала науковий ступінь кандидата педагогічних наук, з 1979 року – почала працювати на кафедрі математики Сумського педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, була головою первинної організації «Знання» університету. Всі ці роки Лариса Гнатівна продовжувала працювати вчителем математики школи № 6 м. Суми, викладачем курсів у машинобудівному коледжі, працювала з обдарованими учнями м. Білопілля та Великої Чернеччини.

Під її керівництвом захистили дипломні роботи більше 120 студентів, деякі з них потім стали кандидатами та докторами наук. Наукова робота під керівництвом Лариси Гнатівни одержала перше місце на республіканському конкурсі студентів з природничих, технічних і гуманітарних наук у 1979/1980 навчальному році. Нагороджена нагрудними знаками «Відмінник народної освіти УРСР» (1984 рік) та «Софія Русова» (2005 рік), почесними грамотами.

ПРИКІНЦЕВЕ СЛОВО

Кожен із нас зберігає в душі спогади про навчання, про своїх учителів, класних керівників, викладачів, тренерів, вихователів... Але лише з часом, ставши дорослими, ми починаємо усвідомлювати складність і важливість педагогічної професії, її значення як для суспільства, так і для нашого особистого життя, а для когось вона стає доленосною й визначає весь подальший життєвий шлях. Найменше, що кожен із нас може зробити для вшанування своїх Вчителів – це згадувати про них, цікавитися ними, бути вдячними за їхню працю.

Швидко спливає час, змінюються епохи й покоління, але професія вчителя завжди залишається потрібною й важливою, її не замінили жодні новітні технології, навіть штучний інтелект. Проте не можна сказати, що вимоги до вчительської професії залишаються незмінними. Складні виклики сьогодення, викликані суттєвими змінами в суспільстві й довготривалою війною, вимагають від сучасного вчителя і нових професійних навичок, і нових особистісних якостей. Проте є в цій професії найважливіша складова, що залишається незмінною за будь-яких умов, – любов і повага до учнів, інтерес до «своєї» дисципліни, глибокі знання, життєва мудрість.

Педагогічні династії – це досвід, зрілість та мудрість старшого покоління, помножена на енергію юного покоління, на його відкритість і цікавість до всього незвіданого, це наша надія на продовження дітьми й онуками справи своїх батьків, дідусів та бабусь, це безмежне захоплення своєю професією, це школа виховання не лише для учнів, а й для майбутніх учителів, це вічна молодість душі, зрештою – це можливість залишити по собі довгу й добру пам'ять, долучитися до творення сучасної історії нашої держави.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ПЕРША ЧАСТИНА. ПЕДАГОГІЧНІ ДИНАСТІЇ ВЧИТЕЛІВ	5
ДИНАСТІЯ ЧОТИРЬОХ ПОКОЛІНЬ	5
ДИНАСТІЯ ЯНІНИХ	7
ДИНАСТІЯ БОГАТИРЕНКО – ЮРЧЕНКО.....	9
ДИНАСТІЯ ПУСТОВІТ	11
ДИНАСТІЯ БАКЛАН–ТАТАРІНОВИХ	12
ДИНАСТІЯ ПІДГОРНИХ.....	13
ДИНАСТІЯ ПИЛИПЕНКО–КРУПЕНЯ	14
ДИНАСТІЯ ТРОФИМЕНКО–ХОМЕНКО	16
ДИНАСТІЯ БАРСУК – ЛОМОНОС	17
ДИНАСТІЯ АНДРІЄНКО–ІСТРАНІНИ.....	18
ДИНАСТІЯ ПЕТРУНЬ.....	19
ДИНАСТІЯ ПОНОМАРЕНКО–БОНДАР.....	21
ДИНАСТІЯ ТАЛДИКІНИХ.....	22
ДИНАСТІЯ КОЗЛОВА–ТОПЧІЙ	23
ДИНАСТІЯ ЗАПОРОЖЕЦЬ–АРНАУТОВА	24
ЧАСТИНА ДРУГА. ПЕДАГОГІЧНІ ДИНАСТІЇ ВИКЛАДАЧІВ	25
ДИНАСТІЯ ГАЛУШКА–ГЕРАЩЕНКО–СОЛОЩЕНКО	25
ДИНАСТІЯ ІВАНЧЕНКО–СБРУЄВА.....	27
ДИНАСТІЯ КОЗЛОВИХ–УЛЬЯНЧЕНКО	29
ДИНАСТІЯ ЧАШЕЧНИКОВИХ.....	31
ПРИКІНЦЕВЕ СЛОВО	34

**МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ В ДОЛОНЯХ ВЧИТЕЛЯ.
(ПЕДАГОГІЧНІ ДИНАСТІЇ СУМЩИНИ)**

Комп'ютерне верстання: О.Л. Суріна

Підписано до друку 29.11.2024.

Формат 60x84/16. Гарнітура Montserrat Medium.
Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 2,09.

Ум. фарб.-відб. 2,09. Обл.-вид. арк. 1,23.

Тираж 100 пр. Вид. № 47.

Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка
40002. м. Суми, вул. Роменська, 87
Свідоцтво ДК № 231 від 02.11.2000 р.